

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"ט סיון תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות ק"ג | דף הכולל: כתובות מב.
דף היומי בהלכה: מסעיף כ"ו עד סעיף כ"ח.
מוסר: שמירת הלשון - שמירת הלשון חלק א' שער הזכירה פרק א' 'כתיב' עד פרק א' 'ואחר כך'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבטחון פרק ה' 'והשישי כי הבוטח' עד סוף פרק ו'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מונולוג מדהים: "כך הצלחתי לא לדעת מיהו ראש הממשלה" | החתונה שלימדה את יהודי שטרסבורג
שיעור מאלף באמונה | מה חיפש הגאון הקשיש בדוכן הממתקים ביום שישי? | 2432

על דא ועל הא

**"קודם כל, שב על כיסא עם כוס מים קרים ותחזיק
חזק... ובכן, האמת היא שאין לי מושג מי היה
פה ראש הממשלה ב'מדינה של גיהנום' הזאת
בחמש השנים האחרונות! זאת האמת! הבנת?..."**

'תכנית ההתנתקות' שהצליחה

הראשון שתדע! הם מבטיחים לי. ומיד עלה לי לפה כזה טעם
נוראי של מעלה גרה. רבוננו של עולם, עכשיו שלושה חודשים
נצטרך לסבול את כל הדרמות האלו, הגשת רשימות, דד-ליינים,
מועמדים, מפצים, ספינים, וכל סוגי האשפה הזאת. מה יהיה
פה????!!

ואז הלכתי להתפלל מעריב בשטיבלאך ואני פוגש ידיד
נעורים מימי הכולל, הלא הוא ר' נוחעם. נו בא נשמע מה הגרסא
של ר' נוחעם על ההתרחשויות האחרונות, תמיד יש לו זוית
ראייה ייחודית ושנונה... אבל נוחעם לא יודע על מה אני מדבר.
"מה, מה קרה?"

מה לא שמעת?! אני שואל אותו בפליאה, ומיד מספר לו
בהתרגשות ש"הממשלה נפלה!..." אבל נוחעם מסתכל עלי
במבט שכביכול בוחן אם אני לא מעורער קצת מבחינה נפשית...
ואז מפטיר: "אזוי? הייתי בטוח שאתה הולך לבשר לי לפחות
שנולדה לך שלישייה... מזה אתה מתרגש? נו שוין, געשטארבן,
באגראבן, אראפ פון מארק... (מת, נקבר, יצא מהשוק...) וואס
איז געשעהן? (מה כבר קרה) לשמחה מה זו עושה!?"

מענדי ויזל

"שמעת את ה'נייעס'?" שואל זונדל את זלמן בפגישה היומית
בכניסה למקווה השכונת.

- "נו וואס איז נייעס?" (מה חדש)

- "הממשלה מתה סוף סוף. דאס איז דאס" (זהו זה)

- "אזוי?! (ככה) איך זה קרה? הוא קפץ למים ההוא,

המתלבט הזה, נו, איך קוראים לו, אוירבך?"

- "לא מה פתאום, הוא עדיין באמצע להתלבט... ביינתים

הפנט הזה החליט לעשות לעצמו המתת חסד, חה חה חה..."

זלמן נהנה עד מאד מהבדיחה שהבריקה לו עכשיו. "חחחח

שמעת?! המתת חסד..."

לא עברה מחצית השעה מ'ההודעה ה'דרמטית' על ה'מפץ'
הפוליטי, והטלפון שלי ששקט יחסית בדרך כלל בשעות הערב
התחיל לזמר מגוון צנתוקים מכל מיני קווי עדכונים בזמן אמת
אוניין על כל ההתרחשויות הפוליטיות עכשיו ביד ומיד. אתה

"עד שפעם אחת הייתה מערכת בחירות סוערת במיוחד שהעסיקה אותי יותר מדי, הלכתי לעקוב מקרוב איך מתנהלים הקלפיות, ומצאתי לי חברים איתם עשיתי יחד סיעור מוחות מי ינצח ומי לא עובר את אחוז החסימה, ישבנו שעות וחילקנו תיקים דמיוניים ותפקידי שרים, ואפילו רשמנו את ההשערות שלנו על דף ושמנו במעטפה סגורה אותה פותחים יום אחרי הבחירות לראות מי קלע למטרה.

"וכמובן, שיא השיאים זה ליל הבחירות... ליל שימורים ארוך, החל מרגע פרסום המדגמים בשעה עשר אפס אפס, ועד שיבואו להגיד לנו רבותינו הגיע זמן קריאת שמע של שחרית.

"בדרך הביתה בשעה 4:00 לפנות בוקר הלכתי קצת ברחוב רגוע, יש משהו בשעה המוקדמת הזאת של הבוקר, באויר הצח וציוצי הציפורים וטיפות הטל העדינות הפרושות על היקום, שפותח את המוח לחשוב בבהירות. ופתאום הרגשתי ריקנות נוראית בצורה שאני לא יכול לתאר לך. אמרתי לעצמי: 'מה? זה מה שעשית כל הלילה? מה היה פה?' הסתכלתי על עצמי והרגשתי שאני היצור הכי בזוי עלי אדמות.

"וכאלו לא הספיקו לי ייסורי המצפון שהקיפו אותי מכף רגל ועד ראש, אז כשנכנסתי הביתה בלאט אני רואה את רעייתי שתהיה בריאה יושבת על המיטה ובוכה בכי תמרורים, וכשאני שואל אותה מה קרה היא לא מסכימה לענות. לקח לי זמן להבין שהיא כבר תקופה ארוכה עומדת מהצד ומסתכלת עלי איך שאני הולך ומשתגע לאותו דבר, היא כל הזמן שתקה והבליגה, אבל בסוף גם היא הגיעה לסף הסבל, ועכשיו בלילה הזה שהשארתי אותה לבד בבית זה היה הקש ששבר את גב הגמל.

"בקיצור הדברים, כבר הרחבתי לך יותר מדי, הכלל הוא שקיבלתי כזה 'זבנג' שתפסתי את עצמי והחלטתי: אני עוצר את הטירוף הזה ויהי מה! אני הולך להיגמל מהמחלה הזאת שתקפה אותי! לקחתי דף ועט ורשמתי לי כמה נקודות וקבלות טובות שאני מקבל על עצמי בתקופה הקרובה, ואם אני עובר על זה אני משלם קנס סכום גבוה לצדקה.

"זה לא היה פשוט, הייתי צריך למצוא לעצמי תחליפים שיתנו מענה לנפש הסקרנית שלי... הלכתי לחנות ספרים וקניתי לי כמה ספרים... ולאט לאט התחלתי להתנתק. כשעברה חצי שנה מהמשבר הזה היתה איזה 'דרמה' פוליטית נוספת שכולם דיברו עליה, וכשקלטתי ששמעתי על זה רק שלושה ימים אחרי שזה קרה, התחלתי לרקוד משמחה. הבנתי פתאום שעשיתי את זה! הצלחתי להיגמל מהמחלה שלי.

"האמת, שיכול להיות שבגלל שהייתי כל כך קיצוני בהתמכרות שלי, אז אחרי שהשם חנן אותי ב'טראומה' הזאת שהעמידה אותי במקום, פיתחתי ריאקציה קיצונית לכיוון השני ופשוט ברחתי מכל מה שרק הריח ריח של פוליטיקה. אבל היום אני חי בצורה מאוזנת שמח ומאושר, גם בלי שאני אדע מי ראש הממשלה. פשוט כל הנושא לא מעניין אותי ולא מזיז לי מאום. הבנתי?!" סיים נוחעם את סיפורו המרגש, ואני נשארתי פעור פה.

בשלב זה התחלתי להיעלב קצת... מה, רק אני המשוגע היחיד שמתעניין בפוליטיקה, היתכן? אמרתי לנוחעם: תגיד את האמת, זה לא מעניין אותך? זה לא מעסיק אותך בכלל כל מה שקורה מסביבך פה במדינה הזאת?

נוחעם מסתכל עלי בחיוך שובב ואומר: "את האמת אתה רוצה לשמוע? קודם כל תשב על כיסא עם כוס מים קרים ותחזיק חזק שלא תיפול... ובכן, ה'אמת' היא שאין לי מושג מי היה פה ראש הממשלה במדינה של גיהנום הזאת בחמש השנים האחרונות! זאת האמת! הבנת?!"

מה??? עכשיו תורי להיות בהלם, אתה רציני או שאתה צוחק עלי? אני הרי מכיר אותך קצת, נוחעם, אתה בחור חכם עם שתי רגליים על הקרקע. באמת? חמש שנים? איך זה הגיוני? אתה אפילו לא יודע מי ראש הממשלה?

- "כן, פשוט מאד. השם האיר את עיני והחלטתי בהחלטה גמורה שכל הנושא הזה לא מעניין אותי וזהו. אני לא אגיד לך שזה תמיד היה ככה, היו לי תקופות אחרות בחיים, אבל היום ברוך השם המצב הוא שפוליטיקה לא מעניינת אותי מהודו ועד כוש. פשוט לא מעניין!"

הופה, זה כבר נשמע מעניין... מה היה פעם ומה קרה פתאום שזה השתנה? תספר לי קצת מאחורי הקלעים אולי תעשה קצת זיכוי הרבים..

"ובכן, אם אתה באמת מתכוון ברצינות, אספר לך". וכאן פתח נוחעם במונולוג ארוך בגילוי לב.

"לפני כמה שנים טובות הייתי קצת יותר צעיר וקצת יותר משועמם, באותה תקופה למדתי עדיין בהתמדה בכולל, ולא היו לי מדי הרבה דאגות על הראש, אז ככה בין הסדרים הייתי מתעניין ב'נייעס'. ברוך השם יש לי ראש טוב וקלטתי צ'יק צ'ק את כל רזי הפוליטיקה לפרטיהם, הרבה מעבר להבנה הפשוטה של קואליציה ואופוזיציה וכו'. את כל השטיקלאך למיניהם של הצעות אי אמון וקיזוזים וועדות וטריקים וכו', עד שיכולתי לשבת לפעמים בכולל ולקשקש על דף שמות של חברי כנסת אנונימיים שאף אחד לא מכיר והייתי מגיע לשישים שבעים שמות שזכרתי בעל פה..."

"הנושא הזה ריתק אותי מאד ולאט לאט נשאבתי לזה יותר ויותר, בתת מודע הבנתי שזה מתחיל לעבור את גבול הטעם הטוב וזה לא ממש בריא לנפש שלי, אבל התמכרתי לזה ולא יכולתי לעצור.

"פתאום זה נהיה חלק מהסדר יום שלי לקרוא את כל סוגי הטורים הפוליטיים, בכל ערב שבת הייתי מקדיש המון זמן לקריאת עיתונים שהשגתי מכל מיני מקומות, ואפילו ביקרתי פעם אחת ב'כנסת המינים'... כדי להתרשם מקרוב ב'אקשן' שהולך שם..."

"כשהגיעה תקופת בחירות זה היה מעסיק אותי כל היום, ברגע שיצאתי מהכולל הייתי שם את האוזניות ומתחיל לשמוע קווי נייעס עם כל הדיווחים והפרשנויות והדרמות למיניהם.

תקשיב, אני פשוט בהלם. וואו! כזה סיפור! אתה זעזעת לי עכשיו את אמות הסיפים. פשוט שמת לי מראה מול הפרצוף ופתאום קלטתי עד איפה הלכתי רחוק עם מה שחשבת שזה

רק 'תחביב' להתעניין קצת במה שקורה בחוץ. איז לי ספק שבתקופה הקרובה הסיפור שלך ילווה אותי... ישר כח גדול. חיזקת אותי.

יהלומים מגדולי ישראל

בנו של רבינו התפלא מאוד. היתכן כדבר הזה, שאביו אינו מקבל את הבחור בתור מלמד רק משום שהשתמש כמה פעמים בביטוי "הייליג" [=קדוש]?! אדרבא, הרי זה מורה על היראת השמים שלו?

אין הקב"ה מביא תקלה בידי צדיקים

נתן בידו דמי טרחה ודמי נסיעות ושילחו לדרכו. לבנו של רבינו, רבי זלמן לייב שליט"א שראה את המעשה ועקב אחרי הדברים, היה הדבר לפלא גדול, והוא שאל את אביו, היתכן כדבר הזה שלא הסכים לקבל את הבחור בתור מלמד, רק בגלל שהשתמש כמה פעמים בביטוי "הייליגן"? וכי מה רע בכך, אדרבא, זה מורה על היראת השמים שבו? אולם רבינו זי"ע ענה לו, שהוא הרגיש מיד, שאחד שאומר שוב ושוב את המילה "הייליג" גם כשמילה זו אינה במקום, והוא רוצה להיות מחמיר יותר גדול מהוריו מרביתו, סימן שחפץ הוא לכסות על דבר מה שאינו טוב המונח בפנימיותו, שאינו כראוי. מספר חודשים לאחר מכן, ביום ל"ג בעומר, נסע רבינו לאתרא קדישא מירון לכבוד ההילולא של התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי זי"ע, והנה בתוך כדי הנסיעה נבהל מאוד ר' זלמן לייב כשראה את אותו בחור כשחזותו ולבושו מעידים על התדרדרות רוחנית שחלה בו. הוא מיד העיר את תשומת ליבו של רבינו, שהנה שם עומד אותו בחור שרבינו לא רצה לקבלו כמלמד, ועתה נתגלתה זהותו שאין תוכו כברו. אין זה אלא ממש רוח הקודש! אמר לאביו. אולם רבינו הפטיר בענוות קדשו: אין זה רוח הקודש, אלא כיון שאני משמש כרב במקום שיש מעט יהודים חרדים, ומוטלת עלי אחריות גדולה מאוד של חינוך הבנים, נותנים לי מן השמים סייעתא דשמיא שאוכל לבחור רק מלמדים יראי ה' באמת, ולא אכשל בבחירת מלמד שאינו ראוי.

הגה"צ רבי אברהם ברוך רוזנברגר זצ"ל, רבו של מושב גמזו, נודע במסירות נפשו ובמאבקיו למען חינוך ילדי ישראל, בהקמת מוסדות חינוך ובשמירה על טהרתם ללא פשרות. עובדא מעניינת סיפר בנו יבלחט"א, הגה"צ רבי זלמן לייב רוזנברגר שליט"א אב"ד גמזו בורו-פארק, המעיד על הסייעתא דשמיא הגדולה שליוותה אותו במשך כל הזמנים לשמור על טהרת חינוכם של צעירי הצאן. בשנים המאוחרות, כשמחמת סיבות כלכליות שונות עזב רוב הציבור את היישוב גמזו, היה רבינו מתאמץ מאוד למצוא מלמדים לתלמוד תורה, ובלית היה לוקח בחורים מבוגרים ללמד את התלמידים. רבינו זי"ע היה שולח הודעה לכמה ישיבות קדושות, שישלחו לו כמה בחורים מבוגרים הראויים לתפקיד המלמדות, וכשהיה מגיע הבחור לגמזו, היה רבינו אומר לו להכנס לכיתה ללמד את התלמידים, ותוך כדי כך היה מתבונן כיצד הוא מלמד ומהי יראת השמים שלו, והאם הוא אכן ראוי לתפקיד זה. והיה אם מצא הבחור חן בעיניו, וראהו ראוי למלאכת הקודש, לקחו למלמד, ואם לא, העניק לו את הוצאות הדרך ושילחו לדרכו.

פעם אחת, באחד מימי חודש אדר, הגיע בין הבחורים שחפצו להתקבל כמלמדים, בחור אחד מבית טוב שעשה רושם של תלמיד חכם וירא שמים. רבינו הורה לו להכנס לכיתה ולהתחיל ללמוד עם התלמידים. התחיל הבחור הלז ללמוד משניות עם התלמידים, והתחיל: "זאגט די 'הייליגע' משנה, א 'הייליגן' דין... והנה כששמע רבינו אותו משתמש פעמיים עם הביטוי 'הייליג', מיד קרא לו ואמר לו שאין מלאכה זו בעבורו להיות מלמד, ומיד

(ספר 'ברכת אברהם' פרק יא)

הדעה הדעה הדעה

מענה לשאלות ב'דף היומי בהלכה' גם באמצעות הדואר האלקטרוני
ניתן להפנות לשאלות בסימן 'לב' לכתובת daf5609000@gmail.com
והרבנים המשייבים ישתדלו לענות בהקדם לכל פונה

"ביום המבחן עטף השלג את ירושלים בשכבה עבה. הרחובות ברובם היו חסומים לתנועה וכמעט בלתי אפשרי היה להתנייד. למרות זאת הגיעו למקום בני עלייה רבים, אברכים מבוגרים כצעירים ונחורים. כי הם שמחים בזה, זהו מקור חיותם..."

הרה"ג ר' יוחנן ישועה, מגיד שיעור ב'דף היומי בהלכה', במכתב מרגש על התרומה האדירה של הלימוד והמבחנים החודשיים

הנבחנים וחיבור מקסים בין כולם. האושר הנסוך על פניהם והסיפוק הגדול הניכר באברכי המשי כמו גם בבחורי הישיבות מחבר את עולמם השונה ביום יום. אברכי הכולל שעמלו ויגעו בתורה במשך כל החודש, ובחורי הישיבות שמחויבים לסדרי הישיבה - כולם יחד מוצאים מכה משותף בהספקי החומר הנלמד במסגרת הלימוד של דרשו.

מדהים להיווכח אפילו בילדי חיידר יקרים החפצים אף הם להידבק באור הגדול ולהיות חלק. מראה מצוי הוא לראות ילד הבא ללמוד עם אביו את ההספק ולאחר מכן נבחן - על אף שאיננו מקבל מלגה ע"כ. חברותות מגיעים יחדיו. יושבים ולומדים ומסכמים את הנלמד יחד בביהמ"ד, עוברים שוב על 'שערי ציון', על 'ביאור הלכה'.

"כאחראי מקום מבחן לעולם אינני יכול לסרב ולומר לבן עליה שאחר למבחן שהזמן תם, אדרשו איד שאך זה עתה סיים את לימודו ורץ בכדי להספיק את המבחן, בכדי להוציא לפועל את ידיעותיו ולימודו שצבר בעמל במהלך החודש, כל חפצו עתה הוא להשלים את המבחן ולהרגיש את הסיפוק השמור לעמלי דרשו. "זכורני שבימות השלג בירושלים בחורף האחרון, ביום חמישי, בו התקיים מבחן עטף השלג את ירושלים בשכבה עבה, והרחובות ברובם היו חסומים לתנועה, קשה היה להתנייד עד בלתי אפשרי. במהלך היום הגיעו טלפונים ללא הפסקה מבחורים ואברכים שחפצו לדעת האם יש מבחן לאחר שעמלו ללמוד את ההספק הלימודי. מוקד המבחן התקיים כרגיל באותו יום. ברור היה לי, כאחראי, כי אם חשוב ללומדים לקיים את המבחן תמידין כסדרן - לא יהיה ניתן לסרב או לדחות אותם. למקום הגיעו בני עלייה: אברכים מבוגרים כצעירים ובחורים על אף ולמרות השלג, כי הם שמחים בזה, כי זהו מקור חיותם. הם חיים ונושמים את סדר הלימוד המיוחד של דרשו.

"דרשו הוא מפעל מדהים ומיוחד שמאחד את כלל המגזרים באופן מעורר השתאות; קרה אף שפעם הגיעה קבוצת חיילים להיבחן וטענו כי קבלו מידע ממשרדי דרשו על מקום המבחן והיותו קרוב לכניסה לירושלים..."

"המיזם החשוב של מבחני דרשו מאחד את הלומדים בגילאים שונים; מבוגרים, צעירים ונערים, מדהים אף לראות איחוד נדיר של סוגי הלומדים: מעמיקים, למדנים, בעלי סברא, מתמידים..."

באחרונה התקבלה במשרדי 'דרשו' אגרת ששיגר מגיד שיעור המרביץ תורה לרבים ומוסר מדי יום שיעור ב'דף היומי בהלכה, הרה"ג ר' יוחנן ישועה, המוסר את שיעוריו בביהמ"ד 'שארית יוסף', שברחוב סורוצקין בירושלים עיה"ק, ובנוסף גם דואג להפעלת מוקד מבחן במקום, דבר שמשמש את שומעי לקחו הנבחנים מדי חודש, וכן את כל תושבי האזור והאברכים הלומדים בכללים הרבים הפזורים באזור.

מאחר והמכתב מרגש מאוד ומפרט בצורה נפלאה את ההשפעה של הפעילות על הציבור, החלטנו לפרסם אותו, כמעט ככתבו וכלשונו:

"לכבוד ולעונג רב הוא לי", כותב הרב ישועה, "לפרוט עלי כתב את רגשות ההערכה והכיסופין שיש לי עם החיבור למפעל האדיר והמיוחד של דרשו. 'דרשו', כך בהרגשה ברורה וחדה, זה משפחה.

"בן ישיבה, אברך, מגידי שיעורים, ראשי ישיבות. או אנשים שעסוקים בענייני ניהול מוסדות, או בעמל התורה, בני ישיבות הלומדים ג' סדרים בישיבה ומחויבים להספקים יומיומיים. החיבור למשפחת דרשו מגביה אותם בעוד טפח מעל הקרקע ברצון ובשאיפה לדעת את המשנ"ב הלכה למעשה, לדעת ולהעמיק בקניין הלכה, קניין מוסר, קניין שביעית, דף הכולל, חבורת ש"ס.

"במוקד המבחן שלנו, ברחוב סורוצקין בירושלים, המלא בישיבות ובכוללים המלאים באברכים ובחורים מכל שכונות העיר, ניתן לראות את כל אלו יחדיו. במשך זמן המבחן אפשר לראות צורבא דרבנן אברכים צעירים לצד מבוגרים, ראשי ישיבות ואנשי צורה שבאים עם משנ"ב ביד ולאחר כל עמל יומם בתורה, הם באים לחזור שוב על תלמודם לקראת המבחן. ההנאה והשמחה הגדולה ניכרת על פניהם.

"יום חמישי, יום שמתחילים להתכונן לשבת, ואצל משתתפי השיעור יום זה הוא יום שמסיים פרק זמן של הספק לימודי והתחלה חדשה. לאחר חודש שלם שעמלו יום יום להספיק ולידע את ההלכות על בוריין. חברותות מגיעים יחד, בני עליה בחורי ישיבות קטנות שטורחים ובאים.

"ביום מבחן ביהמ"ד לובש חג, ונראית תכונה נרגשת סביב נושאי הלימוד. עיתים כאשר מתעוררות קושיות ואי הבנת משמעות שאלה במבחן, נוצרת אווירת ביהמ"ד בין הלומדים

הבלתי פוסקת איך להגדיל את מעגל הלומדים ולהיטיב את הלימוד, הבקיאות וההבנה ומוציא מבית היוצר לומדים הבקיאים וחיים את ההלכות הסובבות את ציר חייו של כל יהודי. "הכינוסים הגדולים והמפורסמים של המפעל האדיר של דרשו, נותנים כוח וגאווה שלא ניתנים לשיעור ותיאור. כינוסים שמושקע בהם עמל ומשאבים רבים. המראה המרהיב של גדולי ישראל שנוטלים חלק ואלפי דורשי השם שמבקשים לדעת דבר ה' זו הלכה, להיות בד' אמות של הלכה, ובני תורה שנבחנו וחיים את ההלכות של משנ"ב ביום יום - כל אלו מילאו את האולם עד אפס מקום. 'א דרשו איד' שכל בני ביתו סובבים סביב הלימוד והכוח של דרשו, ה'הספקים' וימי המבחן המיוחדים, מעניקים כוח ומרגישים חלק".

עוד כותב הרב ישועה במכתבו: "דבר מצוי ונהדר נראה בתכנון ימי בין הזמנים בקיץ, בקרב עמלי התורה, נבחנו דרשו, הסובב סביב הציר של המבחן; עם תכנון מקומות הנופש והזמנים יילקחו בחשבון מועדי המבחן והספקי הלימוד, כך שקודם נסיעה, משפחה שלימה, על בחוריה ואברכיה הנשואים, עשויה לרתום את תכניתיה בהתאם למקום ומועד המבחן שקבלו בבירור עם משרדי דרשו במקום הנופש; כך גם ניתן לראות אורחים רבים ומגוונים מערים אחרות נבחנו במוקד המבחן שלנו, או לחילופין אחרים הנבחנו תדיר אצלנו, השוהים ונבחנו במקומות אחרים. 'א דרשו איד' נראה וניכר בכל מקום ובכל זמן, כחלק מן ההוויה היהודית-תורנית.

"תודתי הגדולה שלוחה לגאון הרב אמיתי בן דוד שליט"א בעל "שיחת חולין", על הירתמותו והסכמתו לקיום מקום המבחן והשיעורים בביהמ"ד הגדול שבבעלותו לזיכוי הרבים ולהגדיל תורה. זכות גדולה היא עבורי להיות מגיד שיעור בדרשו ואחראי מקום המבחן, הממלאת בתחושות סיפוק ומשמעות וחדוות התורה בכל פעם מחדש.

"לסיום, אבטא מעט מתחושות ההערכה שלי למפעל הגדול של דרשו ולפועליו; דרשו החדיר ומחדיר בלומדים תחושת סיפוק וייעוד, חיים הלוברים צורה של מה שכינו בסלבודקא "תנועת-נפש" של רוממות. לראות בכל דבר חלק, פרט, ניצוץ מתוך תבעירה רחבת ידיים, מסולם גבוה ורב-נדבכים של אושר ייעוד פנימי, המוביל להתרוממות הרוח, לקרבת ה' ולאוסר פנימי. הכל מתגבל לכח ענקי סוחף... וכל כח מחזק ומאיר את משנהו.

"הרגשה זו יצוקה בדברי חז"ל בגמרא בחולין דף ז': "אמר רבי אלעזר, דם ניקוף (נוגף- רש"י) מרצה כדם עולה. מאמר רבא בגודל ימין ובניקוף שני".

"ניקוף שני", היינו מכה שנייה באותו מקום עצמו, יש לה עוצמה נדירה, שהיא "מרצה כדם עולה".

"כשאדם חי תחת מסגרת של ייעוד גדול ומקיף - כל מעשה והרגשה, כל צעד מחזקים ומשרישים אהדדי, ומתגבשים יחדיו למצב של "ניקוף שני" חיובי.

"זכורני, שבשנות לימודי בשיבת "תושיה" תפרח, היה חדר השיעורים קיבוץ מלא עד אפס מקום בבחורים שנבחנו על ההספק של דרשו בהתמדה וברצף מעבר להספקים הגדולים שנדרשו ללמוד במסגרת השיבה. ביהמ"ד היה מקבל חיזוק נוסף על ההתמדה הקיימת בזכות ה'מחייב' והרצון לדעת ולסיים את כל המסכת ולהצליח במבחן.

"ואמנם זה מחייב. אברכים רבים מציבים את ההספקים הללו מעבר לסדרים התובעניים ביום יום, חלקם בהפסקת הצהריים הקצרה, חלקם מתחילים את סדר א' בהספק של דרשו, לחלקם זהו סדר בפני עצמו מיד לאחר התפילה. במקום המבחן ישנו כולל הלומדים משנ"ב לאחר תפילת שחרית. כולל זה שינה את מסלול לימודו על מנת להתחבר עם המסגרת של דרשו בתחילת מחזור השלישי של דף היומי בהלכה...

"דבריו של הרה"ג ר' דוד הופשטר שליט"א, נשיא דרשו, דברים נוקבים חוצבי להבות, כי "כן אתה יכול, כן זה אפשרי, כן אתה מסוגל לדעת, לזכור ולהיבחן" וכל אחד יכול להצטרף, מקבלים משנה תוקף במבחן המציאות ונותנים כוח רב גם זמן ארוך אחרי שנאמרו. שמחה גדולה וסיפוק הוא לי כל אימת שנכנס בן עליה נוסף המבקש להיבחן, המעוניין לדעת על מסלולי המבחנים, ועם מעט דחיפה מצטרף למעגל נבחנו דרשו בקביעות.

"דרשו נותן לכל אחד את האפשרות להיות חלק, ללמוד ולהבין ולרכוש ידע הלכתי חשוב. נכון שמידי פעם ישנו חומר קשה יותר ופחות, כמו בזמן זה בלימוד הלכות סת"ם, סימן ל"ב שהוא הלב של הלכות תפילין, אולם מיד לאחריהם יבוא לימוד סימנים קלים יותר. דרשו מחדיר בכל אחד את היכולת להיות מהלומדים ומבינים, ולהיות בקיאים בהלכות שבת, עירובין ועוד. החיבור למסלולי הלימוד, הרצינות וההתמדה, די בהם כדי להצליח ולהיות בקיא בהלכות רבות.

"ממשרדי דרשו דואגים לתת כוח מידי פעם, מעבר למלגה הניתנת, ובכל פעם בסוף חלק במשנ"ב מביעים הערכה באמצעים שונים ומגוונים כמו בשליחת בקבוק יין לרגל הסיום, דבר המדרבן ומעצים את ההערכה ללומדים.

"דרשו מוכיח לכל אחד את יכולותיו להיות בקיא ולומד את הלכות משנ"ב, במסגרת הלימוד ישנם פעמים בהם מגיד השיעור איננו, או אז קם אחד מן האברכים ומוסר את השיעור להערכתם של חברי השיעור. לא פעם מקבל אותו אברך כוח והבנה כי יכול אף הוא להיות מגיד שיעור. ודרשו, עם רצון גדול ונכונות מסייע לו בכך ונותן לו את כל הכלים הנדרשים.

"זכורני שבעת תחילת לימוד הלכות עירובין דאג הרב שלום יכנס שליט"א למצגת מושקעת ומקצועית הממחישה את הלכות עירובין, חצרות וקרפיות, כהכנה ברורה לקראת לימוד החומר הנחשב קשה.

"למצגת זו הייתה היענות נרחבת ורבים באו לחזות בה; רמי"ם, מוצי"ם ורבנים חשובים לצד אברכים ובחורים. החשיבה

ומעמדם של התורה ולומדיה, כל אלו ובתוספת מעמדי הסיום הגדולים המרוממים את הנפש, מעצימים את הרוח ומקשרים בכל הכוח למסגרת הגדולה והחזקה הזו של דרשו - יש בהם כדי להעניק רוממות רוח ואושר פנימי רצוף".

"הספקי הלימוד החודשיים, הממלאים ומעשירים בתוכן הלכתי חשוב ובסיסי לחייו של בן תורה, המבחינים המבססים הבנה ובקיאיות והחיבור למפעל האדיר, השם לו מטרה להגדיל תורה ולהחדיר עוז ותעצומות ללומדיה כמו גם רוממות קרנם

הסיפור היומי

**הוא הקיש על אשנב הברזל באגרוזפים קמוצים.
"אני חייב להיכנס לקונסוליה! אם לא אקבל
ויזה לא אצליח להגיע בזמן לחתונה שלי". צחוק
פרוע הדהד מהעבר השני. הדלת לא נפתחה...**

החתונה שלימדה את יהודי שטרסבורג שיעור מאלף באמונה

שקרובה היא לעלפון. אי משם כבר צצה מישהי עם מים קרים להשקותה להחיות את נפשה.
"פרדון" נדחק לפתע לאולם שליח מהדואר, בידו מברק בהול. "סליחה, הרשו לי לגשת אל הורי הכלה".

שלושה ימים לפני כן...

שעת בוקר מוקדמת בתחנת הרכבת של טשרנוביץ. שריקה ארוכה הדהדה ברחבי התחנה, קוטעת בחדות את צפצוף השחרית של הציפורים. הרכבת המהירה עצרה ברציף. הנוסעים ירדו ממנה בזריזות, מהדסים ברגליהם אל מטרה בלתי נודעת.
בתוך ההמון הרוחש ופוסע הנה ושוב, כביכול ללא מטרה מוגדרת כלשהי, פסע בצעדים תכליתיים עלם צעיר שחתימת זקן מעטרת את פניו, ומראהו כשל בחור חסידי. מזוודה מרופטת בידו אחת, חליפת בגדים בידו שניה.

הוא מיהר מאד. אתמול הייתה שבת העליה לתורה, ה"אופרוף" שלו, והיום הזדרז ויצא מעירו גורא-הומאר ברכבת הראשונה לטשרנוביץ, וכל כמה שלא מיהר דומה עליו כי לא יספיק להגיע לחופה בזמן.

"היום קצר והמלאכה מרובה", אמר לנפשו, לרגע עצר את מהלכו. עמד בפניה רוגעת, הרחק מכל אותו סאון דוחק של תחנת הרכבת. פתח את פנקסו - בחור מסודר הוא בתכלית - עלעל קימעא בדפים עד שהגיע אל התאריך, עיין חטופות בסדר היום.
"היום יום ראשון, תפילת שחרית בבית מדרשו של כ"ק אדמו"ר שליט"א, בצוותא חדא עם הרבי. בקשת ברכה לפני הנישואין מהרבי, אחר כך ללכת אל הקונסוליה הפולנית, כדי לסדר ויזה. קניית כרטיס נסיעה בקו הרכבת טשרנוביץ - שטרסבורג. ברכת פרידה ו'צאתכם לשלום' מהרבי שליט"א, יציאה אל הרציף להספיק לרכבת-חצות".

בפסיעות נמרצות פסע אל האיזור היהודי, פניו מועדות לעבר בית מדרשו של רבו, הוא האדמו"ר רבי מנחם נחום מבויאן-

הרב יאיר ויינשטוק

בליל קולות מילא את אולם החתונות בעיר הצרפתית שטרסבור (שטרסבורג). קהל גדול התגודד בכל הפינות ושוחח בערנות. אחד המוזמנים שהגיע זה עתה לחתונה מתוך מחשבה שהסעודה מתקרבת אל סופה, חש מיד במתח סמוי העומד בחלל, הוא חצה את האולם וניגש אל אחת הקבוצות המשוחחות.

"ברוך הבא" קיבלו את פניו בצהלה.

"מה קורה?" העיף הלה מבטים לכל עבר, "זה נראה כאילו עוד

לא הייתה חופה?"

"בודאי, וכי איך אפשר לערוך חופה בלי חתן?"

"מה?! "החתן עוד לא הגיע", התנדב אחד הנאספים להסביר לו. "הקהל מצפה לבוא החתן, וזה בושש להגיע!".

טיפין טיפין זרם אליו המידע. החתן אמור היה להגיע אמש מטשרנוביץ, בירת בוקובינה, בנסיעה בת יומיים ברכבת. אך כשבאו המחונתנים, הורי הכלה, לתחנת הרכבת בשעת לילה מאוחרת לקבל את פניו, נדהמו כאשר סקרו שוב ושוב את כל הנוסעים היורדים מכל הקרונות ונתברר להם למעלה מכל ספק כי המיועד להיות חתנם - נעדר!

הם עזבו את הרציף מתוך תקוה שהחתן ימצא כבר את הדרך לעיר או לאולם החתונה למחרת. כמובן, איש לא רצה לחשוב על צעד דרמטי של ביטול חתונה בגלל איחור של חתן, אך כעת הסתובבו הורי הכלה כשהם קרובים לעלפון, מחוגי השעון הראו על השעה המאוחרת - 10 בלילה. החופה נועדה לשעה 8 בערב.
"כבר שמענו על איחורים מופלגים עוד יותר, אבל על פי רוב נגרמו אלו מחמת מוזמנים מכובדים שאיחרו, ובנוכחות החתן", התלחשו בקהל.

ככל שנקפה השעה והלכה התרבו הסברות מה עלול היה לעלות בגורלו של החתן המתמהמה להגיע. שמועות שונות החלו צצות כפטריות אחרי הגשם. איש לא ידע מה לומר. באולם הנשים ניצבה הכלה. פניה עטו גוון זהה לשמלת הכלולות הלבנה שלה. הליחשושים לא נעלמו מעיניה. נשימותיה המהירות העידו

בשעה זו, בתיפלת יום ראשון, ואם תאמר לא הלך לכנסיה והרי הוא סרוח ונוחר על משכבו, בוודאי יכעס שהעירו אותו משנת הגוי שלו, ולשם מה, כדי לצייד חתן יהודי בויזה, וכי מה אכפת לו אם יהודון עלוב נפש לא יבוא לחתונתו בזמן? שמא תאמר, תתבטל החתונה? הרי אנטישמים אלו היו שמחים אילו כל החתונות היהודיות היו מתבטלות...

רק מוצא אחד נשאר לו: הרבי!

כל עוד רוחו בו שטע מיכל ברחובות העיר. רגליו נשאוהו אך בקושי, עולמו חשך בעדו. את הדרך מן הקונסוליה לבית הרבי עשה במין רפלקס. מוחו המאובן מבהלת פתאום לא הצליח לפקוד פקודה קלה על אבר מאיברי גופו. כשהגיע לחדר הרבי לא הביט ימין ושמאל, לבקש רשות כניסה מהגבאים. אף לא טרח לבדוק ולברר אם כשרה השעה להיכנס. המחשבה ניטלה ממוחו הקפוא. הוא ניגש אל הדלת, בלא להקיש, פתח אותה ונכנס אל החדר.

"מיכל, מה היה לך?" הרבי הציץ בפניו של החתן. לחיי האדמוניות דרך כלל, כל סומקן אזל מהן עתה ופינה מקומו לצבע חירויין-ירקרק. "מדוע אתה כה מבולבל ונרעש?" "אני בא מהקונסוליה הפולנית", קולו של מיכל היה כבוי וחסר חיים כמו עיניו המושפלות מטה. בקול נשבר סיפר לרבו על ההתפתחויות בשעה האחרונה. "נקל לתאר את הביזיונות שיהיו באולם השמחות בטרסבורג", סיים בפנים שטופות דמע, "מה יאמרו המחוננים, מה ילחשו הולכי רכיל בין הקהל, מה תחשוב עלי הכלה..."

אולי השתעשע מיכל במחשבות הבל כי הרבי יקום על רגליו, ויזעזע ארץ ומלואה. ירעיש שמים וארץ. יפעיל למענו את כל קשריו. את הקונסול ישלוף כבר עתה מבית תיפלתם ויכריח אותו להנפיק לו אשרת כניסה בעצם יום מנוחתם.

אפס, חיוך של השלמה עטף כהילה זוהרת את קלסתרן של הטשרנוביצאי. "אינני מבין, הרי אסור להיות כפוי טובה. אתה שומע מיכל?" חזר שנית הרבי, "הרי אסור להיות כפוי טובה".

מיכל ווגנר חסיד לבית רוז'ין היה. כעמיתיו החסידים ידע גם הוא כי דברי רבותיו, מגזע סבא-קדישא מרוז'ין, עמוק עמוק הם. לעולם לא נאמרו כאן דברי מוסר מפורשים. אימרות כנף מצלצלות ופולחות כליות היו נחלתן של שושלות אחרות. כאן דיברו בשקט, ברמיזה דקה מן הדקה... האמת נחבאה בשפירי חביון, מעולפת ומעוטפת בשבעים ושבעה צעפים של הסתרה, אך היא חלחלה עד לשיתין שבנפש!

אף על פי כן, היה מיכל מתייגע שעות רבות לרדת לעומקם של דברי הרבי, אל מה ירמזון מיליו. "אסור להיות כפוי טובה".

"יגיעת ומצאת - תאמין". כמכת ברק הכתה ההכרה בקדקדו של מיכל: וכי לא כך לימדונו רבותינו? "כל מה דעביד רחמנא לטב עביד". קודשא-ברוך הוא שלח לך נסיון של דחיית חתונה, ודאי לטובה כוונתו. מדוע אתה כה נרעש, מדוע אתה מקונן ונכאב? עליך להכיר טובה לבוראך על הטובה הזאת! "הרי אסור להיות

טשרנוביץ, הבכור בין ארבעת בניו של רבי יצחק, בעל ה"פחד יצחק" מבויאן ז"ע. "מיכל, הלא מאושר באדם אתה!" הגה בקורת רוח. "עוד מעט תראה את פניו של הרבי, ובעוד ארבעה ימים תקים בית בישראל, תעמוד תחת החופה!"... ליבו הלם בהתרגשות, שמחתו נסקה לשחקים, הוא עומד להתחתן! חיוך ענוג האיר את פניו.

כעבור שעה קלה כבר ניצב חבוש בתפיליו בבית המדרש, שקוע בתפילת שחרית לווהטת-סוחפת, עוקב בצימאון ובשקיקה ללא גבול אחר כל תנועה של הרבי. כל גניחה, כל רסיס דמעה ושבר של אנחה, נחקקו בהתפעלות עמוק בנבכי נפשו.

בתום התפילה נקרא לקודש פנימה. בלב מתרונן סיפר לרבי אנה פניו מועדות, כל סדר היום והשבוע הבאים עליו לטובה עברו ונסקרו בסקירה אחת. הרבי האציל עליו שעה ארוכה מברכות פיו. נראה היה שהעניין תם ונשלם. עליו רק להגיע לחופה, וחסל.

השוער בחצר הקונסוליה הפולנית הציץ בו באיבה כבושה, מאשנב קטן בשער הברזל. "מה אתה רוצה?"

"אני יוצא הלילה ברכבת מטשרנוביץ לטרסבורג שבצרפת, הרכבת עוברת כידוע דרך פולין, אני צריך אשרת כניסה". "תבוא מחר", האשנב נטרק בפניו פתאומית. לרגע עמד כהלום רעם, אחר התעשת והחל להלום בפראות באשנב הברזל. "מה פתאום מחר?" קרא בכעס, "אני צריך לצאת לדרך עוד הלילה, אתה שומע?", צעק בגרון ניחר לעבר האשנב האטום, "תפתח לי את השער!".

דלת הברזל הכבדה חרקה על צריה, היא נפתחה לרווחה מלוא רוחבה. השוער יצא אליו, פניו מאיימות, עיניו יורקות גיצים. הוא התקרב אליו, פיו הדיף ריח כבד של יי"ש. מיכל נרתע אחורנית בבהלה. "הקונסוליה מעולם לא עבדה בימי ראשון", קולו, קול שיכורים אופייני, היה צרוד מרוב שתיה. "יום ראשון הוא יום המנוחה שלנו, אם תמשיך להפריע לי, יהודון נבזה שכמוך, אשבור את עצמותיך!".

מיכל הרגיש שהקרקע נשמטת מתחת רגליו, גלגלי מוחו הסתובבו במהירות פראית. אם יקבל מחר את הויזה, יוכל לצאת לטרסבורג רק ברכבת של יום שני בלילה, הנסיעה מתמשכת שני 'מעט-לעט' תמימים, לא פחות מארבעים ושמונה שעות של נסיעה! להוציא הפסקות קלות באי-אלו תחנות. לטרסבורג יגיע בחצות ליל רביעי. פירושו של דבר: חסל סדר חתונה!...

הוא חזר לאשנב הברזל והקיש עליו באגרופים קמוצים, "אני צריך להתחתן, אם לא תהיה לי ויזה לא אצליח להגיע בזמן לחתונה". צחוק פרוע הדהד מעבר לדלת, "עוד יותר טוב". הדלת לא נפתחה.

מיכל הבין כי חבל על כל רגע שהוא מבזבז במאמץ לעורר את רחמיו של פרא-אדם זה. אפילו אם יפתח את השער, ספק רב אם הוד מעלתו הקונסול נמצא, קרוב לוודאי מבלה הוא בכנסיה

החתונה נדחתה ביום.

"החתן מגיע עכשיו לתחנת הרכבת" עבר רחש-לחש בלתי פוסק. הקהל הגדול נהר בהמוניו לעבר התחנה וערך לחתן ההמום קבלת פנים בלתי שגרתית.

החתן ירד מכבש המדרגות ולשאלת ההמון הפריח משפטים ספורים לחלל האוויר. דברי הרבי הקדוש כבשו מיד את הלבבות ונסכו בכולם שלווה ורוגע. דבר המעשה שנתפרסם, רומם את הכל מעל למוסכמות היום-יום.

החתונה שנערכה מכורח הנסיבות ביום שלמחרת, שימשה ליהודי שטרסבורג הזדמנות-פז ללמוד תוקפה של אמונת אמת עד היכן היא מגעת.

(גיליון אוהל מועד - לעלוב)

כפוי טובה!" וכי לחינם אומר בעל ה'אור החיים' הקדוש, כי אין לך מידה מגונה יותר מכפיות הטובה?

עתה הבין מיכל אל-נכון פשרו של חיוך ההשלמה. הרבי חי תמיד בהרגשה נעלית של הכרת הטובה. ריבונו-של-עולם רוצה שיהיה כך? יהי כן!

מכוחה של אותה אכילת מן רוחנית, נסע מיכל בשלווה גדולה את הדרך הארוכה והמייגעת מטשרנוביץ לשטרסבורג. מילותיו הספורות של הרבי היו כמקלחת של צונגין על ראשו הלוהט, קורטוב של שלות הנפש ומנוחת הדעת בתוככי החרדה והפאניקה. מכאן ואילך לא נטרדה שלוותו אף לרגע אחד, אימת הבזיונות לא עשתה עליו שום רושם.

באחת התחנות ירד ושלח מברק לשטרסבורג בזה הלשון: "מאתר ביום בגלל צרות עם הויזה. לא לדאוג. כל עכבה לטובה. החתן מיכל ווגנר".

חנוך לנער

לא תצפו מתפוח שיהיה מלא מיץ, מבננה שתהיה בעלת פלחים, ומרימון שיהיה נטול גרעינים. ככה הם, נקודה. ומה קורה כשמדובר בילדים שלכם?

איך לחיות בשלום עם האופי של הילדים, במקום לנסות לתכנת אותו מחדש
חנוך לנער על פי דרכו - כתבה שניה בסדרה מאת המחנך הרב פנחס ברייער שליט"א

נשים לב לדבר מעניין: כל אחד מאיתנו יודה, שבביתנו יש ילדים שעיימם התקשורת זורמת, אין חיכוכים יומיומיים ויש הבנה, ולעומתם, יש ילדים שאנחנו שוב ושוב מסתבכים איתם. מה שמפתיע הוא, שברוב המקרים החלוקה הזאת מתהפכת אצל בן הזוג: הילד שאנחנו מתקשים איתו - מתקשר באופן נפלא עם בן הזוג, בעוד הילד החלק בעינינו - בעייתי בעיני בן הזוג. במקרים רבים פרדוקס זה הוא עילה לוויכוחים בין בני הזוג, כשכל צד מרגיש שהשני מסגיר על הילד הקשה, במקום ליישר קו.

ההסבר לתופעה הוא הנתון שהזכרנו: הילדים הם בבואת ההורים. אם נשים לב, נראה שדווקא עם הילדים הדומים לבן הזוג - נסתדר יותר מאשר עם אלו הדומים לנו. וזה מדהים! אנחנו כועסים על הילד, אבל בתת המודע כועסים על עצמנו. כשאנחנו קולטים שהתכונות הלא טובות עוברות בירושה - זה מתסכל! אנחנו מסתדרים בקושי עם התוצאות של החסרונות שלנו, והנה, זה ממשיך לדור הבא...

כאן עלינו להפנים את העובדה שהילד אינו אשם בתכונותיו, ובמקום להאשים אותו, עלינו לעבוד על עצמנו לשרש את מגרעתנו. עבודה זו תיתן כוח גם לילד לעבוד על עצמו. על החלק המרכזי שיש לתורשה בנושא המידות, אנו כבר רואים אצל אברהם אבינו, המשביע את אליעזר: "אשר לא תיקח

כל הורה מתחיל יכול להעיד כי לא כל הילדים במשפחה נושאים אופי זהה, ואין ספק כי הבנת נושא התכונות והאופי, וההשלכות שלו על ההתנהלות של ילדינו בחיי היומיום, הינה קריטית כדי לאפשר להם למצות את יכולותיהם בצורה הטובה ביותר.

התכונות הייחודיות של כל אחד מאיתנו הן תוצר של כמה וכמה מרכיבים. נפרט להלן את שלושת המרכיבים העיקריים שמהם בנוי העולם הרגשי.

עולם מלא של תכונות

1. מזל - כל אדם נולד במזל מסוים, המעורר בו תכונות וטבעים שונים (מס' שבת קנ"ו). אומנם יש ביאורים רבים, עד כמה המזל משפיע, שהרי אנו יודעים שישראל מעל המזל), אך בכל אופן, מדברי חז"ל נראה שיש אפשרות לנתב את התכונה לכיוון טוב.

2. תכונות מולדות (גנטיות) - חלק גדול מהאישיות של ילדינו הוא גנטי. בחלק של הכישורים - כשמונים אחוזים הם תוצאה גנטית. יש שקיבלו את התכונות של האבא, יש שדומים לאימא, ויש שדילגו על דור ודומים לסבא. בין התכונות הללו יש מחמיאות ויש מעצבנות, אבל זה הנתון שאיתו הגענו לעולם.

קבלו אותי כפי שאני

כאן מגיעה עבודת המידות שלנו, כהורים. אחרי שאנחנו מכירים ילד רגוע וציתן, קשה לנו להשלים עם העובדה שהילד החמישי הוא תוסס ולא ממושמע כל כך.

על אותו משקל, אם הראשונים זורמים ותוססים - אנחנו לחוצים מהבת הרביעית השקטה והצדדית, ומנסים בכוח לפתוח ולמרכז אותה, על אף שלה נעים בפינה.

לפעמים אנחנו מנסים לתכנת את הילדים שלנו מחדש, וזו טעות. חבל על האנרגיות שמשקיעים בכך, זה רק מתסכל אותנו ואותם. את האנרגיות האלו מוטב שמשקיע בהכוונת האופי הספציפי של הילד לאפיקים הנכונים, שיקדמו אותו בהתאם למה שהוא. אם נבין שהוא יחיד ומיוחד, בתכונות משלו, נחיה עם זה בשלום, ללא כעס ותסכול.

אם נבין כי ההתנהלות של הילד היא תוצאה של האופי שלו, יהיה לנו קל יותר לקבל אותה, גם כשאנחנו לפי הציפיות שלנו. התוצאה תהיה רוגע נפשי ואווירה משופרת בבית, כשגם הילד יירגע וירגיש שאוהבים ומקבלים אותו, על אף שהאופי שלו אינו בדיוק כצפוי או כמו ה"שטנץ" של האחים, מה שיעניק לו יכולות וכוח לזנק ולהצליח.

לפעמים אנחנו מתאכזבים מראש מילד כי הוא לא כמו... על אף שייתכן כי דווקא הוא יפתיע. ילד עליז ושובב מהווה מטרד בכיתה, בעוד בחיים זה עשוי להיות מנוע טורבו ליוזמות נפלאות. אנחנו רואים ילדים מוכשרים שנראים רדומים ומשועממים בכיתה, הם קלטו אתמול את מה שהמורה ילמד מחר, אבל בעתיד, כשיצאו קצת מהמסגרת, הם יפרצו החוצה וייתנו ביטוי לכוחותיהם המיוחדים.

ננסה לשחזר ולבדוק את האחים והאחיות שלנו: האם כולם גדלו והצליחו במהלך החיים לפי התחזית, כפי שהיו כשגדלנו בבית ההורים?! ברור שלא!

אמות המידה שבהן אנו מודדים הצלחה וכישלון - מקובעות מאוד. הן בנויות לפי סטנדרטים רגילים, ואינן נותנות אפשרויות ביטוי לחרגים, לטוב או למוטב.

לכן חשוב כל כך שנשנן ונזכור: כל ילד - מיוחד. כהורים - לא מוטל עלינו לשנות את הילד, רק ללמוד לחיות איתו, להבין שהוא שונה, והוא לא חייב להיות כמו... או כמו...

אשה לבני מבנות הכנעני... כי אם אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק". הכלי יקר מסביר שבנות כנען היו בעלות מידות מגונות, ואילו משפחת בתואל היו רק עובדי עבודה זרה. מידות מגיעות מהחומר, שבו שותפים גם ההורים, ולכן הן עוברות בתורשה, אבל עבודה זרה תלויה בשכלו של האדם, וזה לא עובר מההורים לילדים.

דברים נוקבים. אם מידות זה משהו שעובר בתורשה, זה מחייב אותנו להשקיע המון מחשבה איך לחנך את עצמנו למידות טובות.

3. חוויות סביבתיות - החוויות העוברות על כל אחד בחיים; הסביבה המשפחתית, הסביבה החינוכית, הקהילה, המעמד הסוציאקונומי.

כאן מצוי השורש לרוב התכונות וההתנהגויות. הכישרון הראשון שילד נולד עימו הוא כישרון ה'חיקוי'. ילד מחקה את הסביבה, והיות שהבית הוא המעגל הראשוני שהוא מכיר - זה מה שהוא יעתיק. בהמשך תהיה גם השפעה לעיר שבה הוא גדל, ובהמשך גם לארץ.

כל מעגל משפיע על האופי, על ההסתכלות, הגישה לחיים. יש ארץ שמגדלת גיבורים, יש עיר בעלת אופי שונה, וכל בית נותן צבע משלו.

הקוקטייל הסביבתי בונה את האישיות הייחודית. אינו דומה ילד ירושלמי שחי בארצנו הקדושה, במשפחה חסידית ממוצא הונגרי, לילד צרפתי החי בפריז במשפחה יהודית שורשית ספרדית. כולם אהובים, כולם ברורים, כולם קדושים, אבל לכל אחד רגישויות משלו ונקודות חוזק המיוחדות רק לו.

כשאנו דנים על אופי עלינו לקחת את המכלול, ולנסות להבין למה פלוני מתנהג כך ולא כך.

נקודה מעניינת נוגעת לכישורי חברה. רבים יוכיחו כי מדובר במשהו גנטי: הנה, הורה מופנם מגדל ילדים מופנמים, ולהיפך, הורה חברתי - ילדיו חברתיים. אך האמת היא שגם זה סביבתי. ילד מחקה את הוריו. כפי שהדגשנו, זהו המעגל הראשוני שהילד מכיר, ואם האבא והאימא שקטים, הילד יאמץ סגנון שתקן, בעוד ילד לאבא בעל נוכחות לומד להיות נוכח.

בנוסף, ברור שיש השפעה גם לחוויות האישיות. ילד מצליח יהיה בעל אופי שונה מילד שחוה כישלונות.

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

"ובכח זה הנני מברך את כל אשר יקה את הספר הזה, כי יתמשכו עליו חסדים רבים... בבנים ובני בנים שתולים סביב לשולחנכם"

סגולה בדוקה ומנוסה לזכות לזרע של קיימא

וכך הוה, למחרת ב' תמוז קנה האברך את הספר, לאחר ט' חדשים נולדה לו בת, ולאחר שנה נולד לו בן ויהיה הברית ביום ב' תמוז. ויהי לפלא. ולפני כמה שנים סיפר המעשה הזאת לעוד אברך מתלמידי הישיבה, שהיה ב' שנים לאחר החתונה, ביום ב' תמוז תשע"ד גם הוא קנה הספר מגן אברהם, וביום א' תמוז תשע"ה נולד בן זכר למזל טוב. ואתמול מצא את האברך הזה, וזכה לעשות פאות לילד בהיותו בן ג' שנים. וגם אני יכול להוסיף לסיפור הזה, שלאחר החתונה חיכיתי לזש"ק איזה זמן, וראיתי הקדמת המגן אברהם וקניתי הספר, ומיד נושעתי ב"ה.

(גיליון שמועה טובה)

סגולה בדוקה ומנוסה לזכות לזרע של קיימא סיפר הרב רייזמן שליט"א בשיעורו (ב' תמוז תשע"ח):
כתב לי הגה"ח רבי יהודה ברנדסדורפר שליט"א ר"מ בשיבת אור תורה בענגלאנד, שלפני שמונה שנים ליל ב' תמוז ישבו חבורת אברכים בביתו, אחד האברכים היה ד' שנים אחר החתונה ועדיין לא זכה לזש"ק, והציע לו ראש החבורה רבי יודל, היות שכתב המגיד מטריסק בהקדמת ספרו מגן אברהם: "וה' ברך את אברהם בברכת והיה ברכה, ובכח זה הנני מברך את כל אשר יקה את הספר הזה, כי יתמשכו עליו חסדים רבים, ואלקי אברהם יהיה בעזרכם למלאות כל משאלותיכם, בבנים ובני בנים שתולים סביב לשולחנכם, למעלה ירום קרניכם" - וא"כ אולי כדאי שיקנה הספר הזה 'מגן אברהם', ויזכה לברכת המגיד מטריסק.

הסיפור היומי

השולחן כבר ערוך לסעודה שלישית, אי מי מקרב צלוחית טחינה לעבר מקומו של רבי אלחנן. אך הוא עדיין אינו רגוע... לפתע קם ממקומו וניגש לאברך אחד ממקורביו. "אולי תוכל לסייע לי?"...

מה חיפש הגאון הקשיש בדוכן הממתקים ביום שישי?

אי מן מן היושבים על יד השולחן את הצלוחית עם סלט הטחינה אל עבר רבי אלחנן. בתוך כך נכנס פנימה ילד מן הילדים, פניו סמוקות מחמת חום היום, חולצתו מוכתמת ומשתרבת ממכנסיו, וכפות ידיו אדומות מצוף הקרטיב האדום שנטף עליהן. הילד ניגש במרוצה אל השולחן, ובראותו את הצלוחית על יד מקום שבתו של ר' אלחנן, לא הירבה לחשוב, ולפי שרצה לטעום מן הטחינה, שלח אצבע אדומה, הצבועה, כנ"ל, מצוף הקרטיב, וטבל אותה בטחינה כדי לעמוד על טעמה. ר' אלחנן, עדין הנפש, שראה במעשה הנמהר של הילד, דחף קלילות את אצבעו הנוטפת של הילד מצלוחית הטחינה. הילד נמלט מן המקום וסעודה שלישית המשכה כהרגלה. יום שישי בבקר של יום. אנשים נחפזים, חנויות המזון שוקקות. יהודים בוחרים חלות יפות-מראה לכבוד שבת, יין

שעת רעוא דרעוין. זה עתה סיימו את תפילת המנחה בשטיבל ב'תל ארזה', והחסידים מנצלים את הרגעים שבין מנחה לסעודה שלישית לעיון בספר או הקשבה לאימרה נאה. האוזניים כרויות לפרפראות וטעמים חדשים מן הקנקן הישן שבפי החסידים הוותיקים והצעירים גם יחד. בחוץ משתובבים הנערים. זה עתה שבו מ'חברת תהילים' ושקית ממתקים בידו של כל אחד מהם. הנערים מלקקים בשקיקה מן ה'קרטיב' הקריר המרענן את החיך בחום היום. גבאי בית המדרש עורך את השולחן בזריזות, חלות, סלטים ומליחים לסעודה שלישית, והקהל יוצא ליטול ידיו. החסיד הקשיש, הגאון המקובל רבי אלחנן ספקטור זצ"ל, פאר המתפללים אך ה"שפל" שביניהם בעיני עצמו, אשר התגורר בקרבת מקום, נהג גם כן להגיע לסעודה שלישית בבית מדרש זה. עכשיו, אחר שנטל ידיו וברך 'המוציא' על לחם משנה, קירב

"אולי", פונה הוא אליו וארשת רצינות מתוחה על פניו, "תוכל לסייעני... לפני שבוע נהגתי שלא כשורה באחד הילדים שנגע באצבעו בטחינה... הילד בוודאי נעלב וצריך אני לפייסו, אך אני מכירו ואיני מזהה אותו בין הילדים, שמא תוכל לסייע לי?"... - מסיים הוא במעט מבוכה.

האברך אינו יודע את נפשו. הוא מעביר בעיני רוחו את ילדי המקום, ועיניו אורות. "ללא ספק זה הוא"... מתחייך הוא. "מנדל'ע", פונה הוא לאחד הילדים שנכנס זה עתה לבית המדרש בפנים משולהבות וחולצה מוכתמת. "בא הנה לרגע". הילד מביט באברך, בזווית עינו קולט הוא כי רבי אלחנן עומד על ידו, ומהסס לגשת... אבל רבי אלחנן זיהה בו כבר את הילד הנכון... הוא פוסע לקראתו, רוכן לעומתו ומגיש לו שקית ממתקים.

"הא לך", הוא אומר לו ברוח פייסנית, "בשבוע שעבר פגעת בכבודך, אנא סלח לי"...

"אני סולח", מגמגם הילד סמוק הפנים ואף החוצה מצויד בשקית מלאה ממתקים משובחים...
"ב"ה" - מלחש רבי אלחנן בינו לבינו...

(גיליון 'בדרכי חינוך' בהעלותך תשע"ט)

משקאות ומיני תרגימא. בין ציבור הקונים בולטת הדרת פניו של רבי אלחנן ספקטור. מה לו לחסיד הקשיש, הגאון העצום רבי אלחנן, מחשובי החסידים, במדור למיני מתיקה? משוטט הוא בין המדפים וממלא שקית בצבעונים מתוקים, כדורי שוקולד וכדומה, משלם וחופז החוצה.

שעת רעוא דרעוין של השבת הבאה. על יד השטיבל ב'תל ארזה' משחקים ילדים. והנה מגיע רבי אלחנן ספקטור. אבל שלא כתמיד אינו נכנס מיד לבית המדרש. הוא עוצר ומביט בעין בוחנת בילדים המשחקים. הבאים לשטיבל מברכים אותו בדרך ארץ בשבתא טבא, אמנם עמידתו בחוץ והתבוננותו בילדים המשחקים מעוררת מעט השתאות, אך איש אינו מהין לשאלו על כך.

כעבור כמה דקות נכנס רבי אלחנן לבית המדרש ויושב במקומו הקבוע. אבל הוא אינו רגוע ומיושב כהרגלו. מדי פעם מיטיב הוא את משקפיו ומביט סביבו, בפרט כאשר הדלת נעה על צירה ומישהו נכנס.

השולחן כבר ערוך לסעודה שלישית, אי מי מקרב צלוחית טחינה לעבר מקום-שבתו של רבי אלחנן. הציבור יוצא לנטילת ידיים ורבי אלחנן עדיין אינו רגוע, מביט סביבו, מביט לעבר הדלת, ולפתע קם ממקומו וניגש לאברך אחד ממקורביו.

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע נהג הגאון רבי מרדכי לייב מן זצ"ל להימנע מאכילת תפוזים?

יבמות דף קיג

מנהג הפקר

אכל מהפרי טרם הופרשו ממנו מעשרות. ואף שהיתרים רבים לאכילתו, כי פירות הפקר פטורים מכך, מה גם שהוא אכל אותו בסמוך לעץ ועדיין לא נעשה בפרי 'גמר מלאכה'. אבל עצם העובדה שהוא אכל את הפרי לפני שבריר היטב עם עצמו ועם רבותיו את ההלכה, הציקה לו עד מאוד ולא נתנה לו מנוח. מחשבות אלו לא הרפו ממנו. או אז קיבל על עצמו רבי מרדכי שלא יאכל יותר פרי זה במשך כל ימי חייו. רבי מרדכי אכן עמד בקבלה זו. למותר לציין כי בני משפחתו, תלמידיו ומכריו אף לא ידעו זאת!

הדבר התגלה באקראי על ידי אחד מגאוני התורה, שרבי מרדכי סיפר לו את המעשה הזה באקראי.

(חכו ממתקים)

הגאון רבי מרדכי לייב מן זצ"ל היה נזהר שלא לאכול תפוזים. בני המשפחה שהבחינו בכך סברו כי מאכל זה אינו ערב לחיכו... אך הקפדתו שלא לאכול תפוזים עוררה השתאות, שכן לפעמים, אפילו היו חתיכות מועטות של תפוז מעורבות בלפתן-לא ניאות רבי מרדכי לאכול. רק לאחר פטירתו נפתרה התעלומה. רבי מרדכי, שעלה לארץ ישראל בגפו, למד בישיבת לומדה בפתת תקוה. באחד הימים יצא לטייל, לחדש כוחות. הביט בשמחה בפרדסים עמוסי התפוזים שפיארו את פתח תקוה באותן שנים. רבי מרדכי, שלא הכיר פרי זה, התפעל מהיופי, מריחות גן-העדן של הפרדס. כשהבחין באחד הפירות שנשרו מן העץ החליט לטעום ממנו. נטל את התפוז ובהתרגשות בירך 'שהחינו' וה'עץ'. בצאתו מן הפרדס החלו מחשבות להשתולל במוחו. הרי

מהי היא העצה לדון לכף זכות גם כשברור לחלוטין שפלוגי עשה מעשה אסור?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

"נכון מאוד שיהיה הדבר אצלו כמו ספק ואל יכריעהו לכף חובה"; ובוודאי שכאשר הדבר נוטה לכף זכות, אסור על פי דין לדונו לכף חובה. ובביאורים ומוספים מביאים בזה נידון לגבי אדם שהוא בינוני ברוב המצוות, אולם במצוה מסוימת נוהר ומדקדק מאד כצדיק, ויש ספק במעשה מצוה זו שעשה האם לדונו לכף חובה - האם נדון אותו כצדיק כיון שנוהר במצוה זו, או כבינוני, כפי שהוא נוהג באופן כללי? יש שכתבו (הגרה"ד ליטוואק, מרפא לשון ח"ז עמוד 145) שתמיד יש לדונו כפי מצבו הכללי ולא בכל מצוה כפי שהיא, והביא להוכיח כן מלשונות הראשונים שכתבו שצדיק היינו שצדיק בכל עניינו.

ג) אדם שהוחזק לעשות במזיד עבירה אחת מפורסמת, מביאים בביאורים ומוספים מדברי ה'חפץ חיים' לקמן (כלל ד סעי' ז), שצריך לשופטו לצד חוב אחרי שהוא התחזק בכך לרשע גמור בכל עניינו.

ומה הדין אם אינו מכיר כלל את האדם ומעשיו, וגם מעשהו אינו מוכיח האם הוא טוב או רע? על כך כתב ה'חפץ חיים' לעיל (עשין ג באמ"ח ס"ק ג) בשם הרמב"ם, שרק מצד מידת חסידות יש לדונו לכף זכות, ובמצוות הלבבות (ה"ה אות ו בדרך מצוותיך) ביאר טעמו, שכתוב 'בצדק תשפוט עמיתך' ומלשון 'עמיתך' משמע שדוקא במכירו יש דין זה.

הסעיפים הנלמדים היום ב'חפץ חיים' עוסקים במצוות 'בצדק תשפוט עמיתך'. ה'חפץ חיים' מגדיר מספר כללים בחיוב זה: (א) באדם ירא אלקים, יש חובה לדונו לכף זכות גם אם הדבר קרוב ונוטה אצל הדעת יותר לכף חובה. ובביאורים ומוספים מביאים, כי העצה לדון לכף זכות גם כשברור לחלוטין שפלוגי עשה מעשה אסור, כתב ה'חפץ חיים' לעיל (עשין ג באמ"ח ס"ק ג) שיש לו לחשוב שפעמים הרבה יש לאדם בשעת המעשה כעס על ענין אחר, ונזדמן לו כעס זה בשעת המעשה, ומרוב צערו ונתוהו לו מה שעשה, ואין אדם נתפס בשעת כעסו, וזו עצה להכניס בלבו לימוד זכות, גם אם ראה בעשיית מעשה רע.

ומה הדין לגבי מצוות תוכחה במקרה זה - האם בגלל החובה לדון לכף זכות נפטרים גם מחובת תוכחה? ה'חפץ חיים' לקמן (לשון הרע כלל ד באמ"ח ס"ק יח) הביא את דברי היד קטנה (פ"ט מדעות הכ"ו) שאסור להוכיחו, מפני שבצדיק אומרים שבוודאי עשה תשובה כמו שכתוב בגמ' (ברכות יט, א) [שהוא המקור לדין הח"ח כאן כמו שציין בבאמ"ח ס"ק ח], וחלק עליו הח"ח, שיש לומר שכל דין הגמרא הוא רק לגבי לימוד לכף זכות, אבל לא נפטר בכך ממצות תוכחה, ונשאר למעשה בצ"ע.

ב) אדם בינוני, שנוהר מחטא ולפעמים נכשל, אם הספק שקול צריך להכריעו לכף זכות; אם הדבר נוטה יותר לכף חובה -

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורי משניות על מסכת
שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

לשמוע ולחשמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

האם ניתן לחדש ספרי תורה ישנים שצבע הדיו שלהם השתנה לחום אֶדְמָדָם?

הוא מתיישן הופך צבעו לחום אדמדם, ודי בכך שהיה שחור בעת הכתיבה.

אולם, אף לדעת המכשירים, ראוי להעביר על האותיות קולמוס עם דיו שחור, כדי לשפר את צבען ולְשַׁמְרוֹ לאורך ימים. ואף בנוגע לשמות הקודש, האסורים במחיקה (ראה להלן) - "קרוב לודאי" שמותר להעביר עליהם קולמוס עם דיו, למרות שיתכן כי פעולה זו נחשבת כמחיקת הדיו הקיים.

[שו"ע לב, כז, ומשנ"ב קכת; ביאורים ומוספים דרשו, 171; וראה ביה"ל שם, ג, ד"ה יכתבם]

כפי שלמדנו בעבר, דיו שצבעו אינו שחור - פסול לכתובת ספרי תורה, תפילין ומזוזות, (וראה במקורות). ואף אם בשעת הכתיבה היה צבע הדיו שחור, אלא שלאחר זמן קצר הִשְׁתַּנָּה לצבע חום אֶדְמָדָם, או שבמשך הזמן השתנה לצבע אחר - הריהו פסול, כיון ששינוי הצבע מוכיח כי הדיו לא הוכן מהחומרים הנכונים. ואם צבע הדיו השתנה לחום אֶדְמָדָם רק לאחר זמן רב - יש שפוסלים אף באופן זה; ויש שמכשירים, משום שלדעתם, שינוי זה נגרם מהתיישנות הדיו, ואדרבה, כך דרכו של כל דיו, שכאשר

האם מותר לחדש את האותיות באמצעות אדים כימיים?

ולהשתמש באמצעי זה במקרה שצבע הדיו הפך לחום מחמת יוֹשָׁן (ראה לעיל), אך רק בספרי תורה, ולא בתפילין ובמזוזות. ויש שסברו, כי אין להשתמש באמצעי זה אלא במקרה שהאותיות עדיין כשרות לכל הדעות, אך לא במקרה שהדיו כבר דהה באופן שהוא פסול לדעת חלק מהפוסקים (ראה לעיל); והוסיפו, כי מצוי מכשול באמצעי זה, שהוא ממלא בדיו סדקים הפוסלים את האות, וכדומה, ותיקון האותיות באופן זה אינו מכשיר אותן.

[ביאורים ומוספים דרשו לב, 170-169]

בימינו, התחדשה אפשרות לשמירה על האותיות בספרי תורה, תפילין ומזוזות, מפני טשטוש ומחיקה, באמצעות חומר מיוחד, שקוף ובלתי נראה לעין, הנמרח על גבי האותיות. ויש מגדולי הפוסקים, שציידד להתיר את מריחה זו, למרות שהחומר חוצץ בפני הכתב שתחתיו, וזאת משום שהחומר מיועד לייפוי הכתב עצמו, ולא להופיע כדבר בפני עצמו, ולכן הוא 'טפל' לכתב, ואינו נחשב כחציצה. כמו כן, בימינו התחדשה אפשרות לחידוש צבע דיו שדהה, באמצעות אדים כימיים. ויש מהפוסקים שסברו, שניתן להקל

באיזה מקרה מותרת מחיקת אותיות שם ה'?

שהן כשרות, והמחיקה אינה מתקנת מאומה. ואם לא ידוע מתו התחברו האותיות - בשעת הכתיבה או לאחריה - מותר להפרידן. ואם אות משם הקודש, התחברה לאות ממילה אחרת, כגון שהאות ל' משם 'אלקים' התחברה לאות ק' שמעליה - אף אם החיבור נוצר לאחר הכתיבה, מותר להפרידן באמצעות מחיקה, אך באופן זה יש לבצע את המחיקה רק בחלק היוצא מהאות שאינה שייכת לשם הקודש, (כגון האות ק' שבדוגמה הנ"ל).

[שו"ע לב, כז, ומשנ"ב ככו-קכז, וביה"ל ד"ה אס; וראה אנצ"ת ע' מחיקת השם]

אסור מדאורייתא למחוק אותיות מאחד משמות הקודש. ומחיקת חלק מהאות באופן שצורתה עדיין קיימת - אסורה מדרבנן. ואם אותיות השם התחברו זו לזו בשעת כתיבתן, מותר להפרידן באמצעות מחיקה, למרות שבכך נמחק מעט מהן, משום שהאותיות פסולות, ומחיקה לצורך תיקון, מותרת. אולם, אם האותיות נכתבו כראוי, ולאחר מכן התחברו זו לזו, כגון על ידי התפשטות הדיו - לדעת המשנה ברורה, באופן זה האותיות פסולות רק מספק, ולכן אסור להפרידן, כיון שיתכן

* אות בפרשיות תפילין ומוזות, ש'נחתכה' באמצעה בחתך ניכר, והיא עלולה להראות כשתי אותיות - פסולה, ותיקונה פוסל משום 'שלא כסדרן'. ואם אינה עלולה להראות כשתי אותיות - יש אומרים שדינה כנ"ל; אך יש אומרים, שצריך להראותה לילד שאינו בקי בקריאה, ואם יזהה אותה, אין תיקונה פוסל משום שלא כסדרן. ואם החתך אינו ניכר, והאות עלולה להראות כשתי אותיות - נחלקו הפוסקים אם היא כשורה או פסולה; ואף לדעת המקלים, ראוי להראותה לילד. ואם אינה עלולה להראות כשתי אותיות - יש אומרים שצריך להראותה לילד, ותיקונה אינו פוסל משום שלא כסדרן. ויש אומרים שהיא כשורה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לכתחילה לברך על מאכל טפל למרות שניתן לפוטרו בברכת המאכל העיקרי?

3. גרימת ברכה שאינה צריכה, כגון שיכול לפטור שני מעשים בברכה אחת, וגרם על ידי הפסק בדיבור, וכיוצא בו, שיצטרך לברך פעם נוספת - אסורה מדרבנן. וברכה על מאכל 'טפל' לפני ה'עיקר' - הגם שיכול לפוטרו בברכת העיקר, באופן שיאכל תחילה את העיקר ויברך עליו - מותרת לכתחילה.

[ביאורים ומוספים דרשו ח, 42; וראה משנ"ב רטו, יט-כ, ושעה"צ כא]

יש מפוסקי זמננו שפירט כמה דרגות באיסור הזכרת שם ה' לבטלה: 1. הזכרת שם ה' לבטלה, שלא בדרך ברכה - יש בה איסור עשה מדאורייתא, שדרשוהו רבותינו ז"ל מהכתוב: "אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא". וראה במקורות.

2. ברכה לבטלה - יש מן הראשונים שסוברים, שיש בה איסור לא תעשה מן התורה, שנאמר: "לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא"; ויש שסוברים שהיא אסורה רק מדרבנן.

הלוח היומי

כ"ט בסיון | רבי שמואל שמריהו ב"ר יעקב היינה זצ"ל, מאוסטרובצא, בעל זכרון שמואל

ביום זה בשנת ת"ן, שולח משה רבנו ע"ה את 12 המרגלים לתור את הארץ (תענית כ"ט א') בתאריך זה אירע בירושלים הרצחו של הק' יעקב ישראל ב"ר יצחק דהאן זצ"ל.

יארצייט:

תר"ז: רבי שמואל שמריהו ב"ר יעקב היינה זצ"ל, מאוסטרובצא, בעל זכרון שמואל.
תרכ"א: רבי ברוך ב"ר יצחק זצ"ל, מיאמפלי.

תרנ"ג: רבי שמעון מנשה ב"ר משה חייקין זצ"ל, אב"ד חברון.

תרע"ג: רבי שלמה ב"ר דוד דאנה זצ"ל, מתוניס, בעל שלמי תודה.

תרע"ו: רבי משה נחום ב"ר בנימין ירושלמסקי זצ"ל, אב"ד קילץ, קאמינקא ועוד, בעל באר משה, ברכת משה, מנחת משה ולשד השמן.

כדאי לומר בעת קושי

כתב ה"שומר אמונים": בכל מיני צער ואפילו על דבר קטן שיארע לו, יאמר: "אני מאמין באמונה שלמה שזה הצער והיסורים שבא לי, הוא בהשגחה פרטית מעם ה', והנני מקבל עלי באהבה, וכל זה בא לי מסיבת עוונותי הרבים, וצדיק אתה ה' על כל הבא עלי כי אמת עשית ואני הרשעתי, ויהי רצון שיהיו אלו היסורים לכפרה על עוונותי הרבים".
(שומר אמונים ח"א מאמר השגחה פרטית פרק יד)

בכל צער קטן או גדול המגיע אלינו נשתדל לקבלו באהבה ולומר שזה הצער יהיה לכפרת עוונותינו

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il